

ujjukra húzta, met sem József, sem Mária nem voltak olyan bátrak, hogy a gyűrűket egymásnak az ujjára húzzák.

A legények megszegyenülve kértek bocsánatot az ácslegénytől. A templomból kijövet olyan szép harangszó zengett, amelyet nem hallottak vót addig. Gyimesen úgy emlegetik, hogy innen maradt őseinkre a lakodalmi harangszó. Ezért itt – miként az áldozatra –, az esküvőkor is meghúzzák a harangokat...”

A Mária eljegyzésével kapcsolatos hagyományoknak ez a gyimesi változata az általunk eddig ismertekkel szemben a következő sajátos vonásokat, eseményeket tartalmazza:

- A főpap töprengése Mária férjhez adásával kapcsolatban;
- a megjelent ifjak fényes öltözetének leírása;
- pontos utalás a helyre, ahonnan hozzák a száraz ágakat és a fa pontos megnevezése, amelyről ágakat hoznak (mutrom-, ébenfa);
- a legények méltatlankodása;
- a vessző felszállása a templom mennyezetére („fellegére”);
- a mennyei ének és zene Mária eljegyzésekor;
- a legények bocsánatkérése Józseftől;
- a templomból kijövet hallott mennyei harangszó.

Mindezeket szem előtt tartva, a gyimesi variánst sajátosnak s lejegyzését érdemesnek véltük.

Az egyház liturgiájában Mária eljegyzését (festum desponsationis B. M. Virginis) január 23-án a XV. századtól Chartres-ban kezdték ünnepelni. III. Pál 1537-ben a ferencrendieknek is engedélyezte, majd 1725-től általános ünneplését is jóváhagyták.⁹

Mária eljegyzése az egyházművészetben és a vallási dramaturgiában is megnyilvánul. Ikonográfiai ábrázolását nálunk a máriaradnai, berethalmi és szászsebesi oltár képein láthatjuk.¹⁰ E magasztos eseményt sok helyt dramatikusan is megjelenítik: egy papírrózsákkal feldíszített sima pálcában József kizöldült ágának jelképét tisztelik, a kánai mennyező részleteiből énekelnek, sőt táncolnak is.¹¹

Jegyzetek.

- ¹ Mózes IV. 36,7 – ² Júda nemzetségéből, Dávid házából – ³ Historia de monte Carmelo – ⁴ Mózes IV. 17,1–9 – ⁵ Kozma Károly: *Májusi virágok*. Eger, 1873. 26–27. – ⁶ Bálint Sándor: *Ünnepi kalendárium* I. Bp. 1977. 172–173. – ⁷ Mustárfa (Cansjera rheedii (O.) v. Salvadora (Salv.) – ⁸ Diospyros ebenum – ⁹ Lexikon für Theologie und Kirche. Herausgegeben von Michael Buchberger. Herder Freiburg im Bressgau VI. 1934. 938. – ¹⁰ Harald Krasser: *Die BIRTHÄLMER Altartafel und die Siebenbürgische Nachfolge des Schottenmeisters*, in: „Studien zur Siebenbürgischen Kulturgeschichte”. Kriterion, Bukarest, 1976. 214. – ¹¹ Bálint i. m. 176–178.

Bodnár István: A SZÁMADÁS ÉVSZAKA. Keménységet és szigorúságot jelez a kötet címe, sőt egyenesen eltszántságot. Ezzel szemben a versek többsége – általános emberi sorsot kifejező képeket keresve – inkább az elégikus hangot üti meg. Bodnár István az emlékekből készít számadást: ringató gyermekkorát idézi, a feledhetetlen szülői házat s a felnőttiségére ismét ott-hont adó szabolcsi vidéket. Múltról, jelenről, közeli és távolabbi élményeiről ír, amelyek örömről és fájdalomról egyaránt hírt adnak.

Vershangulatai és versformái is eszerint váltják egymást: mondókás, csengő-bongó dalait követik a zaklatottságot és mulandóságérzést kivetítő költemények. A szerző bemutatkozó könyve tíz év terméséből válogat, s a költészettel való találkozásán túl számat ad korunk emberének külső és belső, sokszor reménytelennek tetsző küzdelméről, de éltető bizakodásáról is. (*Nyiregyháza, 1983*)